

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

HISTORISCH OVERZICHT EN STAATSINRICHTING VANAF 1848

Nederland (1848-1914)

1 B

2 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat volgens de liberalen de rol van de overheid zo klein mogelijk moest zijn / er weinig overheidsbemoeienis moest zijn.

3 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Bij reden 1 past het verwerven van grondstoffen / het maken van winst. 1
- Bij reden 2 past het vergroten van de macht in de kolonie / het uitbreiden van de kolonie / het veroveren van nieuwe gebieden. 1

4 maximumscore 2

- recht Tweede Kamer: recht van initiatief 1
- klassiek grondrecht: (recht van) vrijheid van vereniging / vergadering 1

5 maximumscore 1

De opkomst van het socialisme was een gevolg van de industrialisatie, want de socialisten kwamen op voor de arbeiders (in de fabrieken) / streken tegen de slechte werkomstandigheden in de fabrieken (die door de industrialisatie waren ontstaan).

Opmerking

Alleen als na een juiste keuze een juist argument volgt, wordt het scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

6 maximumscore 2

- ARP / Anti-Revolutionaire Partij 1
- Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om de financiële gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs / het financieel ondersteunen van bijzondere scholen door de overheid. 1

7 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het vijandbeeld is dat Duitse soldaten wreed zijn. 1
- Een onderdeel van de bron dat het vijandbeeld duidelijk maakt (een van de volgende): 1
 - uit de tekst: de Britse soldaten moesten zich helemaal uitkleden / een nacht lang in de houding in de kou staan / waren hulpeloos, onderkoeld en naakt / werden doodgeschoten.
 - een beeldelement: de Britse soldaten die naakt in de kou staan / worden doodgeschoten.

Opmerking

Het tweede scorepunt mag alleen toegekend worden als het eerste onderdeel van de vraag juist beantwoord is.

8 D

9 maximumscore 2

- het socialisme / de socialisten (onder leiding van Troelstra) 1
- (voorbeeld van een juiste reden) De regering dacht steun te krijgen van de bevolking, omdat zij levensmiddelen/goederen uitdeelde / omdat zij op deze manier voorkwam dat mensen ontevreden werden over een tekort aan levensmiddelen/goederen. 1

10 B

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Het Interbellum (1918-1939)

11 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Er was gevochten op het grondgebied van Frankrijk / er was veel oorlogsschade in Frankrijk.
- Duitsland had Frankrijk aangevallen.
- In Frankrijk waren wraakgevoelens vanwege de Frans-Duitse oorlog / het eerdere verlies van de provincie Elzas-Lotharingen.
- Een verzwakt Duitsland was geen bedreiging voor Frankrijk.

12 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om het ontwapenen / verkleinen van het Duitse leger.

13 maximumscore 1

(hyper)inflatie

14 maximumscore 2

zin 1: planeconomie

zin 2: een boerderij van de staat

zin 3: communistisch

indien drie antwoorden juist

2

indien twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

15 maximumscore 2

- grondrecht: vrijheid van meningsuiting/drukpers
- (voorbeeld van een juiste reden) Kranten werden door veel mensen gelezen / werden door veel mensen als betrouwbaar beschouwd / waren een belangrijke bron voor nieuws.

1

1

16 maximumscore 2

- 2 (= gelijkschakeling)
- 4 (= indoctrinatie)

1

1

17 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het Führerprincipe hield in dat iedereen onvoorwaardelijk de leider/Hitler gehoorzaamde / trouw was aan de leider/Hitler.
- Het Führerprincipe kan niet bestaan in een democratie, want in een democratie wordt er overlegd/is er ruimte voor discussie / wordt er over besluiten gestemd / heeft de meerderheid het voor het zeggen (en niet één persoon) / zijn er wetten die de macht van de leiders beperken.

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De spotprent is gepubliceerd in 1927, want in 1927 was er in Duitsland/de Weimarrepubliek nog vrijheid van meningsuiting/drukpers / in 1934 was Duitsland een totalitaire dictatuur geworden / was er geen kritiek meer mogelijk op de nazi's / was er geen vrijheid van meningsuiting/drukpers meer.

Opmerking

Alleen als na een juiste keuze een juist argument volgt, wordt het scorepunt toegekend.

19 A

20 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat het om de verzuiling gaat.

21 maximumscore 2

- naam: Bund Deutscher Mädel/BDM / Jungmädelbund 1
- kenmerk: rassenleer / antisemitisme / discriminerende maatregelen 1

22 D

23 A

De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)

24 A

25 maximumscore 1

Slag om Engeland / Battle of Britain

26 maximumscore 1

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Men vond de ambtenaar een collaborateur, omdat de ambtenaar voor de Duitse bezetter/vijand werkte / de Duitse bezetter hielp (door een zo goed mogelijk persoonsbewijs te maken) / het moeilijker maakte om verzet te bieden tegen de Duitse bezetter.

Vraag	Antwoord	Scores
27	maximumscore 1 Voorbeeld van een juist antwoord is: De poster is gemaakt na 1941, omdat de Sovjet-Unie zich pas vanaf 1941 bij de Geallieerden aansloot / in 1941 door Duitsland/de fascistten werd aangevallen. <i>Opmerking</i> <i>Alleen als na een juiste keuze een juiste verklaring volgt, wordt het scorepunt toegekend.</i>	
28	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om de (Japanse) aanval op Pearl Harbor / het uitbreken van een oorlog tussen Japan en de Verenigde Staten.	
29	maximumscore 2 zin 1: 1941 zin 2: een razzia op Joden zin 3: met geweld ingreep	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
30	B	
31	maximumscore 2 • Uit het antwoord moet blijken dat een razzia een actie is waarbij (in een bepaald gebied) veel mensen/Joden tegelijk werden opgepakt. 1 • (voorbeeld van een juiste reden) De Duitse bezetter wilde niet dat er onrust onder de bevolking zou ontstaan / dat het verzet de beelden kon gebruiken als propaganda tegen de Duitsers / dat Nederlanders zich tegen de Duitse bezetter zouden keren. 1	
32	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is: • Westerbork / Amersfoort 1 • Auschwitz / Sobibor / Treblinka / Majdanek (of een ander juist kamp) 1	
33	maximumscore 1 D-day / operatie Overlord	
34	D	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

35 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- In een rechtsstaat word je niet gestraft voor een liefdesrelatie / mogen gewone burgers geen straffen uitvoeren / is kaalscheren als straf/zijn lijfstraffen niet toegestaan / worden mensen niet publiekelijk gestraft.
- Er was geen sprake van een eerlijk proces / van een veroordeling door een (onafhankelijke) rechter.

Europa en de wereld (1945-1989)

36 maximumscore 2

- naam: politionele actie(s) 1
- doel (voorbeeld van een juist antwoord): Het doel van de Nederlandse regering was om de orde/het Nederlandse gezag in Indonesië te herstellen / Indonesië (net als vóór de Tweede Wereldoorlog) weer bij Nederland te laten horen/als kolonie te behouden / te voorkomen dat Indonesië onafhankelijk werd. 1

37 maximumscore 1

(Willem) Drees

38 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- In 1945 trokken de Russische soldaten binnen om Tsjechoslowakije te bevrijden (van de nazi's). 1
- In 1968 trokken de Russische soldaten binnen om een einde te maken aan de Praagse Lente / aan het verzet van Tsjechoslowakije tegen de Sovjet-Unie. 1

39 maximumscore 2

- 1 (= De anticonceptiepil wordt makkelijker beschikbaar gemaakt.) 1
- 5 (= De vrouwenbeweging Dolle Mina demonstreert voor het recht op abortus.) 1

40 B

41 maximumscore 2

Bij uitspraak 1 hoort c (= Kennedy).
 Bij uitspraak 2 hoort e (= Soekarno).
 Bij uitspraak 3 hoort b (= Gorbatsjov).
 Bij uitspraak 4 hoort d (= Reagan).

indien vier antwoorden juist 2
 indien drie of twee antwoorden juist 1
 indien minder dan twee antwoorden juist 0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Door de tijd heen

42 maximumscore 2

Eerst 1, dan 5, daarna 2, vervolgens 4 en ten slotte 3.

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

De nieuwe wereldorde (vanaf 1990)

43 C

44 C

Door de tijd heen

45 maximumscore 2

Gebeurtenis 1 vond plaats in periode b (= 1940-1960).

Gebeurtenis 2 vond plaats in periode c (= 1980-2000).

Gebeurtenis 3 vond plaats in periode b (= 1940-1960).

Gebeurtenis 4 vond plaats in periode b (= 1940-1960).

Gebeurtenis 5 vond plaats in periode a (= 1910-1930).

indien vijf antwoorden juist

2

indien vier of drie antwoorden juist

1

indien minder dan drie antwoorden juist

0

Bronvermeldingen

Alle internetbronnen zijn voor het laatst geraadpleegd op 24 mei 2024.

- bron 1 J.R. Thorbecke, Handelingen der Staten-Generaal, zitting 12 mei 1854, p. 812;
https://repository.overheid.nl/frbr/sgd/18531854/0000439672/1/pdf/SGD_18531854_0000150.pdf.
- bron 2 A. Kuyper, Ons program (1907), p. 213-236 (geraadpleegd via www.dbnl.org).
- bron 3 © IWM, <https://www.iwm.org.uk/collections/item/object/38213>,
Catalogue number Art. IWM PST 13531.
- bron 4 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
- bron 5 <https://www.regionaalarchief Tilburg.nl/home/blog-detail/algemeen/2019/07/11/tilburg-een-stad-van-oorlog-3.-een-motie-van-trouw-revolutionaire-angsten-in-een-katholieke-gemeente-tussen-1918-en-1919/>
- bron 6 Werner Hahmann, Kladderadatsch, december 1919; <https://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/kla1919/0687/image,info>
- bron 7 F.W. Hörnlein (1925); <https://www.wurzen.de/portal/meldungen/februar-2023-medaille-zur-erinnerung-an-die-inflationszeit-1923-901001686-22901.html>
- bron 8 <https://www.posterplakat.com/the-collection/posters/pp-465?src=categories/agriculture>
- bron 9 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling 2024. Gebruikte gegevens afkomstig van:
<https://historianet.nl/oorlog/tweede-wereldoorlog/nazisme/hitlerjugend-was-voor-hitler-kanonnenvoer>
- bron 10 Tony Husband, Cartoons of world war II, Londen 2013, p. 9 / Simplicissimus, 1927.
- bron 11 George van Raemdonck, De Notenkraker, 13 april 1935 (via delpher.nl).
- bron 12 foto 1: <https://studiezaal.nijmegen.nl/detail.php?id=2308883366>, 1905
foto 2: <https://studiezaal.nijmegen.nl/detail.php?id=2287423496>, 1919
foto 3: <https://historischarchief.midden-groningen.nl/collectie/beelden/beelden-view/detail/d204e798-0b70-11e5-ab00-1759b17aba0e/media/3178096e-4aa8-2de7-7838-fb23c58e80ba?mode=detail&view=horizontal&q=volksstem&rows=1&page=3>
- bron 13 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2024
- bron 14 <https://www.noen.at/niederoesterreich/politik/deutscher-einmarsch-anschluss-1938-beginn-einer-katastrophe-anschluss-oesterreich-anschluss-1938-katastrophe-80-jahre-anschluss-83028399>
- bron 15 V. Ivanov, O. Burova, 1942; <https://www.rbth.com/history/330461-how-soviet-propaganda-glorified-british>
- bron 16 Ruth Andreas-Friedrich, Ik woonde in Berlijn. De dagboeken van een Duitse verzetsvrouw 1938-1944, Balans, Amsterdam 2012, p.96.
- bron 17 Anne Frank, Het Achterhuis, Amsterdam 1984, pag. 247 (6 juni 1944).
- bron 18 Jos Nieuwenhuijs, 2021;
https://www.pelita.nl/fileadmin/user_upload/Gepubliceerde_verhalen_2021_website.pdf
(p. 15).
- bron 19 <https://beeldbankwo2.nl/nl/beelden/detail/873e6dd2-025a-11e7-904b-d89d6717b464/media/e684d62b-c1a8-16d7-ea78-6c670952fa90?mode=detail&view=horizontal&q=oudewater&rows=1&page=4>, NIOD 130947.
- bron 20 Oorlogskrant 59 (achterkant, geen bladzijnummers).
- bron 21 uitspraak 1: John F. Kennedy (1962); <https://www.jfklibrary.org/learn/about-jfk/historic-speeches/address-during-the-cuban-missile-crisis>

uitspraak 2: Soekarno (1955);

<https://worldjpn.net/documents/texts/docs/19550418.S1E.html>

uitspraak 3: Michael Gorbatsjov (1987);

https://www.goodreads.com/author/quotes/138353.Mikhail_Gorbachev

uitspraak 4: Ronald Reagan (1987); <https://www.historyplace.com/speeches/reagan-tear-down.htm>